

ข้อเสนอแนวคิด / วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจราชการ

หลักการ / ความเป็นมา

การตรวจราชการถือว่าเป็นกลไกติดตามตรวจสอบภายในระบบราชการ ซึ่งกำกับทั้งภาพรวมและภายในหน่วยราชการ โดยประกอบด้วย ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงและ ผู้ตรวจราชการกรม บทบาทนั้นเปรียบเสมือนเป็นผู้ช่วยหรือผู้แทนของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานแต่ละระดับในการกำกับดูแลให้การบริหารราชการ ประสบผลสำเร็จ การตรวจราชการโดยทั่วไปประกอบด้วย

- ๑) การติดตามประเมินผลตามแผนการตรวจราชการ
- ๒) การตรวจเยี่ยมเพื่อสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและรับทราบสถานการณ์และข้อเท็จจริงในพื้นที่ รวมทั้งรับฟังปัญหาและความคิดเห็นของประชาชน
- ๓) การสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง

การตรวจราชการแนวใหม่เน้นการทำงานเชิงรุก วิเคราะห์หาความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินแผนงานโครงการ เน้นบูรณาการหน่วยตรวจราชการระดับกระทรวง โดยมีการร่วมวางแผนการตรวจราชการ ร่วมตรวจในประเด็นยุทธศาสตร์เดียวกัน ร่วมให้ข้อเสนอแนะและร่วมรับการประเมิน รวมทั้งการตรวจราชการเน้นผลสัมฤทธิ์ คือ การทำให้หน่วยรับตรวจมีระบบกำกับดูแลตนเองที่เพียงพอต่อการประกันผลผลิตให้บรรลุผลลัพธ์ ดังนั้นเพื่อให้ระบบการตรวจราชการเป็นกลไกกำกับดูแลการบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งเป็นกลไกป้องกันความเสี่ยงในการบริหารแผนงานโครงการเพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริงการเสริมสร้างการตรวจราชการแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง

บทวิเคราะห์ / แนวคิด / ข้อเสนอ

การตรวจราชการเป็นกลไกตรวจสอบภายในระบบราชการ หัวใจสำคัญของการตรวจราชการคือการติดตามการปฏิบัติงานเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะทำให้แผนงานโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นในการวิเคราะห์ผู้ตรวจราชการจึงจำเป็นต้องได้ข้อมูลครอบคลุม โดยแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่

- ๑) ข้อมูลเอกสารแผนงานโครงการ เป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานที่เป็นเจ้าของโครงการจัดส่งให้
- ๒) ข้อมูลและความคิดเห็นจากฝ่ายราชการ เป็นข้อมูลที่ได้จากการประชุมร่วมกับข้าราชการที่เกี่ยวข้องและการสังเกตการณ์โดยการลงพื้นที่ดำเนินการ
- ๓) ข้อมูลและความคิดเห็นจากภาคประชาชน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนและจากที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

แหล่งข้อมูลที่มาจากประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของภาครัฐ ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งที่ภาครัฐจะต้องนำมาพิจารณาผลจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วหรือที่กำลังจะดำเนินการ

นอกจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดซึ่งทำหน้าที่สอดส่องการทำงานของภาครัฐให้กับผู้ตรวจราชการแล้ว จังหวัดนครราชสีมายังได้ให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่ายที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนร่วมตรวจสอบและสอดส่องการทำงานของภาครัฐกับผู้ตรวจราชการเป็นอย่างมาก จึงได้คัดเลือกที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิชาการ และด้านสิ่งแวดล้อม จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละด้านเป็นอย่างดีร่วมตรวจราชการกับผู้ตรวจราชการ ดังนั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการตรวจราชการ ในการตรวจราชการทุกครั้งของผู้ตรวจราชการผู้ขอรับการประเมิน ขอเสนอวิธีการก่อนการดำเนินการตรวจราชการเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนดังนี้

๑) วิเคราะห์และสรุปประเด็นการตรวจราชการที่คาดการณ์ว่าประชาชนจะได้รับผลจากการดำเนินการของภาครัฐ

๒) ประสานเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนล่วงหน้าก่อนการตรวจราชการเพื่อสอบถามข้อมูลเชิงพื้นที่และนำข้อมูลที่ได้รายงานผู้ตรวจราชการ

๓) ในกรณีที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบประสบปัญหาจากการดำเนินการของภาครัฐ จะดำเนินการประสานเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนเข้าร่วมให้ข้อมูลในการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการแก้ไข/ปรับปรุงการดำเนินงานของภาครัฐต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ตรวจราชการได้รับทราบข้อเท็จจริงในพื้นที่จากเครือข่ายภาคประชาชนมากยิ่งขึ้น ทำให้ระบบการตรวจราชการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. เกิดความเข้าใจที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. เครือข่ายภาคประชาชนเข้าร่วมในการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการอย่างสม่ำเสมอและมีการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

๒. เครือข่ายประชาชนมีความเข้าใจติดตามผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อสอดส่องและหาข้อมูลนำเสนอต่อผู้ตรวจราชการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวณัฐรินทร์ เต็มดี)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๑๕๕๔